

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.seKopia: u.s.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av förslag till ändringar i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare samt en konsekvensutredning

U2026/00797

SPSM ser i huvudsak positivt på förslagen till ändringar i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare och lämnar följande kommentarer med utgångspunkt myndighetens uppdrag.

Synpunkter på förslag till ändringar i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

Övergångsbestämmelserna

SPSM är positiva till att nya behörigheter ska gälla automatiskt från och med den 1 juli 2028 för lärare som har legitimation när den tioåriga grundskolan införs, samt att Statens skolverk därefter ska ändra legitimationerna utan krav på ansökan eller avgift. Det är ändamålsenligt och bidrar till minskad administrativ belastning för både enskilda lärare och huvudmän.

SPSM vill samtidigt understryka vikten av att de automatiska uppdateringarna av legitimationer även säkerställer att behörighet för undervisning i specialskolan för elever som är hörselskadade, döva eller har en grav språkstörning utan ytterligare funktionsnedsättning tydligt framgår, i enlighet med 2 kap. 17 d § behörighetsförordningen. Denna behörighet anges inte i dag på alla legitimationer utfärdade före 2018.

SPSM vill även uppmärksamma att förutsättningarna för den anpassade grundskolan i flera avseenden skiljer sig från andra skolformer, bland annat genom att det inte tidigare funnits någon förskoleklass för målgruppen. Det innebär att det inom skolformen inte finns lärare eller förskollärare som har undervisat i förskoleklass och som till följd av reformen tioårig grundskola förlorar sin behörighet. Mot denna bakgrund kan det finnas skäl att

överväga om övergångsbestämmelser med tillfällig behörighet behöver tillämpas på samma sätt för den anpassade grundskolan som för övriga skolformer. Elever med intellektuell funktionsnedsättning har ofta ett stort behov av specialpedagogisk kompetens och stabilitet i undervisningen. Det kan därför vara värdefullt att pröva behovet av övergångsbestämmelser särskilt för den anpassade grundskolan och att eventuella utmaningar kopplade till behörighet och kompetensförsörjning inom skolformen hanteras på mer träffsäkra sätt.

Myndigheten noterar att i 37–39 §§ benämns stadiindelningarna för specialskolan 1–4, 5–7 samt 8–11. Det stämmer inte eftersom indelningen i specialskolan ska vara 1–5, 6–8 samt 9–11.

Synpunkter på konsekvensutredningen

SPSM anser att konsekvensutredningen i begränsad utsträckning belyser hur förslagen om kompletterande utbildning och utökad behörighet till undervisning i hela lågstadiet kan påverka undervisningens kvalitet, elevernas kunskapsutveckling och rätten till en likvärdig utbildning av god kvalitet.

SPSM saknar en fördjupad analys av konsekvenserna av att behörigheter kan ges utifrån kompletteringar med lägre krav på ämnesstudier än vad som normalt krävs inom lärarutbildningen för motsvarande behörighet, samt hur detta påverkar elevernas möjligheter att nå kunskapsmålen, särskilt för elever med funktionsnedsättning. Myndigheten anser mot denna bakgrund att det finnas skäl att ytterligare tydliggöra på vilka grunder konsekvensutredningen bedömer att den föreslagna kompletteringen ger tillräckliga förutsättningar för undervisning i hela lågstadiet, särskilt i ljuset av den ökade betoning som läggs på tidig läs-, skriv- och matematikundervisning i propositionen om nya läroplaner (prop. 2025/26:194).

SPSM delar uppfattningen att en övergångsperiod på sju år kan vara rimlig utifrån möjligheten för förskollärare och lärare att komplettera sin utbildning och för huvudmännen att planera för detta. Samtidigt är sju år en lång tid ur ett elevperspektiv. Mot denna bakgrund saknar SPSM en tydligare analys i konsekvensutredningen av hur övergångsperioden kan påverka elevernas lärande och skolvardag samt hur huvudmän, myndigheter

och regering kan bidra till att minska risken för negativa konsekvenser under perioden.

I detta ärende har Charlotte Furtenbach, utredare, varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även chefsjurist Ulrika Ehlin, enhetschef Nina Karnehed och sakkunnig Fredrik Ahlén deltagit.

För Specialpedagogiska skolmyndigheten

Aurora Lindberg
Generaldirektör